



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«17» квітня 2020 року

№ 60/7-рп/к

м. Київ

Аптечні мережі
(за реєстром 18 шт.)

*Про припинення дій, які
містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції*

Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснюється розгляд справи № 27/60/29-рп/к.20 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій, зокрема в діях суб'єктів господарювання, які здійснюють реалізацію масок медичних одноразових через власні аптечні мережі та стрімко підвищили ціни на такі засоби індивідуального захисту під час запровадження загальнонаціональних обмежувальних заходів, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) (далі – Постанова), (далі – Заходи).

Так, під час запровадження Заходів, внаслідок яких значно підвищився попит на засоби індивідуального захисту, зокрема медичні маски, суб'єкти господарювання – учасники ринку оптової та роздрібною реалізації таких товарів стрімко підвищили ціни на маски медичні одноразові.

Відповідно до наявної у Відділення інформації у січні 2020 року середня ціна реалізації однієї маски медичної одноразової в роздрібних мережах аптечних закладів м. Києва та Київської області становила 2,00 грн/шт., у лютому 2020 року – 4,00 грн/шт., а починаючи з середини березня 2020 року – 25,00 грн/шт.

На підставі доручення Голови Антимонопольного комітету України від 14.04.2020 № 13-01/344 та службового доручення голови Відділення від 13.04.2020 № 60-03/13сд працівниками Антимонопольного комітету України та Відділення отримано пояснення від представників мереж аптек, які здійснюють роздрібну реалізацію масок медичних одноразових на території м. Києва та Київської області, зокрема: Аптекарь, Віталюкс, Фармація, Аптека низьких цін, Аптека НЦ, Країна здоров'я, Альго-фарм, Цитрус-фарм та іншими (далі – Мережі аптек), про що складені відповідні протоколи від 14.04.2020, 16.04.2020 та 17.04.2020.

За інформацією, повідомленою представниками Мереж аптек, основною причиною збільшення вартості масок медичних одноразових відбулося у зв'язку із підвищенням

оптово-відпускних цін на такі товари. При цьому, Мережі аптек повідомили, що вони не збільшували свій рівень торговельної надбавки (націнки) у відсотковому виразі протягом січня-березня 2020 року.

Також, як зазначили представники Мереж аптек, починаючи з лютого 2020 року пропозиції щодо реалізації медичних масок від їх постійних оптових постачальників були практично відсутні, а у березні 2020 року Мережами аптек були отримані пропозиції від суб'єктів господарювання, з якими вони раніше не співпрацювали, але за значно вищими оптово-відпускними цінами на вказані засоби індивідуального захисту.

Одночасно, представники Мереж аптек повідомили про те, що протягом січня-березня 2020 року, в тому числі в період запровадження Заходів, методи закупівлі медичних масок, які застосовують Мережі аптек, не змінювались. Для закупівлі вказаних товарів Мережі аптек зазвичай застосовують довгострокові договори (контракти).

Проте, у березні 2020 року відбулись суттєві зміни в умовах поставок масок медичних одноразових з боку усіх постачальників. Так, стосовно всіх лікарських засобів та медичних масок відбулось скорочення термінів оплати товару (передплата замість відстрочки платежів). Крім того, окремі оптові постачальники відмовляються здійснювати доставку товарів до окремих торговельних точок Мереж аптек, на відміну від суб'єктів господарювання, з якими Мережі аптек працювали наприкінці 2019 року – початку 2020 року.

Разом з тим, у зв'язку з підвищенням оптово-відпускних цін оптовими постачальниками масок медичних одноразових на свою продукцію, Мережі аптек також підвищили роздрібні ціни на вказані засоби індивідуального захисту.

В умовах пандемії коронавірусу COVID-19 держава здійснює всі максимально можливі заходи, що покликані на мінімізацію наслідків такої хвороби. Відповідно до Постанови встановлено режим карантину на усій території України з 12 березня до 24 квітня 2020 року. Також, з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, введено певні обмеження для громадян, а саме: заборонено пересування у громадському транспорті, а також перебування у продуктових магазинах, аптеках та інших громадських місцях без засобів індивідуального захисту, зокрема медичних масок.

Наведені заходи призвели до значного збільшення попиту на вказані товари, з огляду на обов'язковість їх використання громадянами України, зокрема мешканцями м. Києва та Київської області.

В умовах пандемії коронавірусу COVID-19 проблеми наявності медичних масок є спільними для всіх країн, особливо для тих країн, що залежні від імпорту. Так, у зв'язку з припиненням транспортного сполучення на державних кордонах, виникли проблеми з постачанням медичних масок та сировини для їх виробництва імпортного походження.

При цьому, за наявною у Відділення інформацією, наразі відсутні інші об'єктивні чинники, які б могли спричинити стрімке підвищення виробничих витрат на виготовлення та/або реалізацію цих товарів.

Таким чином, за звичайних умов, у разі відсутності перерахованих вище заходів та обставин, суб'єкти господарювання – учасники ринку виробництва та реалізації масок медичних одноразових, не мали б інших об'єктивних причин для підвищення вартості такої продукції.

Підвищення цін на медичні маски учасниками всіх ланок ринку реалізації цих товарів в період дії карантину, коли громадяни України змушені використовувати засоби індивідуального захисту, призвело до придбання споживачами медичних масок за завищеними цінами. В свою чергу, зазначене може свідчити про необґрунтоване підвищення учасниками всіх ланок ринку реалізації медичних масок цін на такі товари з метою отримання надприбутків.

Наведені дії Мереж аптек, у випадку відсутності об'єктивних причин для вчинення таких дій, можуть свідчити про узгодження своєї поведінки під час встановлення цін на маски медичні одноразові, в період запровадження Заходів.

Відповідно до частини третьої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями суб'єктів господарювання вважається вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).

Отже, дії ТОВ «Аптека низьких цін ТМ» (ідентифікаційний код юридичної особи 36853266), ТОВ «Аптека низьких цін плюс» (ідентифікаційний код юридичної особи 37226619), ТОВ «Аптека низьких цін К» (ідентифікаційний код юридичної особи 37922217), ТОВ «Аптекарь» (ідентифікаційний код юридичної особи 34183689), ТОВ «Віталюкс» (ідентифікаційний код юридичної особи 32248361), ТОВ «Столичний медичний альянс» (ідентифікаційний код юридичної особи 33400225), ТОВ «Сіріус-95» (ідентифікаційний код юридичної особи 23512911), ТОВ «Геліантус» (ідентифікаційний код юридичної особи 25404052), ТОВ «Аптечне об'єднання «Біокон» (ідентифікаційний код юридичної особи 34539443), КП «Фармація» (ідентифікаційний код юридичної особи 05415852), ТОВ «Аптека №1 Трансфарм» (ідентифікаційний код юридичної особи 32799279), ТОВ «Благодія» (03134, м. Київ, вул. Жолудева, буд. 6-А; ідентифікаційний код юридичної особи 37833319), ТОВ «Лекфарм» (ідентифікаційний код юридичної особи 31449860), ТОВ «Аптека АНЦ» (ідентифікаційний код юридичної особи 33549639), ТОВ «Аптека НЦ» (ідентифікаційний код юридичної особи 20075951), ТОВ «Рецепти життя» (ідентифікаційний код юридичної особи 38358995), ТОВ «Цитрус-фарм» (ідентифікаційний код юридичної особи 38995378), ТОВ «Альго-фарм» (ідентифікаційний код юридичної особи 36688143), які полягають у одночасному підвищенні цін на маски медичні одноразові під час запровадження Заходів, містять ознаки порушення, передбаченого частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зменшення соціальної напруги та негативних наслідків коливання цін, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Суб'єктам господарювання, які здійснюють роздрібну реалізацію товарів через власні Мережі аптек, вжити заходів щодо покращення рівня конкуренції шляхом:

1. Перегляду умов залучення постачальників продукції для збільшення кола потенційних постачальників з метою запобігання штучного дефіциту товару.
2. Приведення торговельної надбавки (націнки) до рівня, що сприятиме встановленню більш доступних роздрібних цін на маски медичні одноразові на період дії карантину або обмежувальних заходів, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Про результати розгляду пункту 1 цих рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України до **30.04.2020 (включно)**.

Про результати розгляду пункту 2 цих рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України до **21.04.2020 (включно)**.

З метою оперативного отримання інформації щодо розгляду рекомендацій, відповідь прошу надіслати на електронну адресу kv@amcu.gov.ua з дублюванням відправки листа поштою.

**Голова адміністративної колегії -
голова відділення**

О. Хмельницький

Список суб'єктів господарювання, яким надано обов'язкові
для розгляду рекомендації від 17.04.2020 № 60/7-р/к/к:

№ п\п	Назва підприємства	Адреса
1	ТОВ «Аптека низьких цін ТМ»	вул. Семашка, буд. 13, м. Київ, 03142
2	ТОВ «Аптека низьких цін плюс»	вул. Семашка, буд. 13, м. Київ, 03142
3	ТОВ «Столичний медичний альянс»	просп. Степана Бандери, буд. 21-А, м. Київ, 04073
4	ТОВ «Віталюкс»	вул. Леоніда Первомайського, буд. 11, м. Київ, 01023
5	ТОВ «Аптекарь»	вул. Радунська, буд. 5-А, м. Київ, 02232
6	ТОВ «Сіріус-95»	просп. Лісовий, буд. 39-А, м. Київ, 02166
7	ТОВ «Геліантус»	просп. Миру, буд. 19/18, м. Київ, 02105
8	ТОВ «Аптечне об'єднання «Біокон»	просп. Правди, буд. 80-В, м. Київ, 04208
9	КП «Фармація»	вул. Івана Франка, буд. 38-Б, м. Київ, 01030
10	ТОВ «Аптека низьких цін К»	вул. Семашка, буд. 13, м. Київ, 03142
11	ТОВ «Аптека №1 Трансфарм»	вул. Богдана Хмельницького, буд. 57, м. Київ, 01054
12	ТОВ «Благодія»	вул. Жолудєва, буд. 6-А, м. Київ, 03134
13	ТОВ «Лекфарм»	б-р Кольцова, буд. 14-Е, м. Київ, 03194
14	ТОВ «Аптека АНЦ»	просп. Перемоги, буд. 125, літера А, м. Київ, 03179
15	ТОВ «Аптека НЦ»	вул. Велика Васильківська, буд. 81, м. Київ, 03150
16	ТОВ «Рецепти життя»	вул. Вишгородська, буд. 36-Б, м. Київ, 04114
17	ТОВ «Цитрус-фарм»	просп. Маяковського, буд. 1-В, прим. 176, м. Київ, 02224
18	ТОВ «Альго-Фарм»	вул. Дарвіна, буд. 10, кв. 25, м. Київ, 01004